

PERUSOPETUKSEN ILTAPÄIVÄTOIMINNAN toimintasuunnitelma

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta 9.12.2014

Muutettu 15.6.2016. Voimassa 1.8.2016 alkaen

Sisällys

1 Iltapäivätoiminnan järjestämisen lähtökohdat	3
1.1 Iltapäivätoiminnan arvopohja.....	3
1.2 Iltapäivätoiminnan tavoitteet.....	4
Hyvinvoinnin, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen.....	4
Eettisen kehityksen tukeminen.....	4
Osallisuuden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen ja sosiaalisen tuen antaminen.....	5
1.3 Toimintakulttuuri.....	5
2 Iltapäivätoiminnan sisältö	6
3 Iltapäivätoiminnan järjestäminen	8
3.1 Yhteistyö	8
Yhteistyö koulun kanssa	8
Yhteistyö kodin kanssa	8
Mahdollinen yhteistyö muiden osapuolten kanssa	9
3.2 Tukea tarvitsevat lapset iltapäivätoiminnassa.....	9
3.3 Periaatteet, jotka koskevat kuljetuksia ja siirtymisiä koulun ja iltapäivätoiminnan välillä.....	10
3.4 Järjestelyt välipalojen yhteydessä	10
3.5 Hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen	10
3.6 Toiminta-aika ja asiakasmaksut	11
3.7 Vakuutukset	12
3.8 Iltapäivätoiminnan henkilöstö	12
4 Arviointi	13
5 Lähteet.....	13

Liitteet

1. Perusopetuksen iltapäivätoiminnan järjestämisen ja toteuttamisen periaatteet 19.11.2014
2. Perusopetuksen iltapäivätoiminnan avustusta saavien palveluntuottajien valintakriteerit ja avustusten myöntämisen periaatteet 19.11.2014

1 Iltapäivätoiminnan järjestämisen lähtökohdat

Iltapäivätoiminnan tavoite on tukea kodin ja koulun kasvatustyötä sekä lapsen tunne-elämän kehitystä ja eettistä kasvua. Toiminnan tulee lisäksi edistää lasten hyvinvointia ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä ennaltaehkäistä syrjäytymistä ja lisätä osallisuutta.

Iltapäivätoiminnan tehtävänä on lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen seuraavista näkökulmista:

- Lapsen vapaa-ajan toiminnan ohjaaminen
- Lapsen kasvun ja kehityksen tukeminen
- Lapsen koulunkäynnin ja oppimisen tukeminen
- Varhainen puuttuminen ja sosiaalinen vahvistaminen

Iltapäivätoiminnan tarkoituksena on vähentää lasten yksinäistä aikaa ilman turvallisen aikuisen läsnäoloa ja ohjausta sekä tarjota lapselle kasvua ja oppimista edistävää monipuolista ja tarkoituksenmukaista toimintaa. Lapsen koulupäivä ja iltapäivätoiminta muodostavat lapsen kannalta mielekkään kokonaisuuden. Perusopetuksen iltapäivätoiminnan on oltava poliittisesti sitoutumatonta ja tunnustuksetonta. Toiminnan suunnittelussa huomioidaan sekä yksilölliset että yhteisölliset näkökohdat.

Kaupungin asianomaisten toimielinten päätösten mukaisesti Espoon kaupunki koordinoi perusopetuksen iltapäivätoimintaa. Iltapäivätoimintaa järjestetään kaupungin omana toimintana, avustettavana toimintana ja ostopalvelutoimintana. Iltapäivätoiminnan järjestäjänä kaupunki vastaa huoltajille suunnatusta iltapäivätoimintaa koskevasta yleisestä tiedotuksesta ja iltapäivätoiminnan lapsivalinnoista. Iltapäivätoimintaa toteuttava koulu tai yksityinen palveluntuottaja vastaa iltapäivätoiminnan arjen tiedottamisesta ja yhteydenpidosta vanhempiin sekä yhteistyöstä kotien kanssa. Tarkemmat periaatteet iltapäivätoiminnan toteuttamiseksi määritellään toimintasuunnitelman liitteissä.

Toimintasuunnitelma koostuu yleisestä osuudesta ja tekstikehyksellä erotetusta yksikkökohtaisesta osuudesta. Jokainen perusopetuksen iltapäivätoimintaa toteuttava yksikkö täyttää omaa yksikköään koskevat keskeiset tiedot toimintasuunnitelmassa sille erikseen varattuun kohtaan.

Toiminnan toteuttaja: Toppelundin koulu

Koulu ja osoite, jossa toiminta toteutetaan: Toppelundin koulu, Toppelundintie 15, 02170 Espoo

Vastuuhenkilön nimi: Hanna Talola

Toimintasuunnitelman laatija: Iltapäivätoiminnan ohjaajat

Päivämäärä: 25.10.2018

1.1 Iltapäivätoiminnan arvopohja

Iltapäivätoiminta pohjautuu perusopetuksen arvoihin, joita ovat ihmisoikeudet, tasa-arvo, demokratia, luonnon monimuotoisuuden ja ympäristön elinkelpoisuuden säilyttäminen sekä monikulttuurisuuden hyväksyminen.

Espoon iltapäivätoiminnassa

- lapsi oppii ottamaan toiset huomioon, osoittamaan myötätuntoa ja olemaan kärsivällinen
- lapsen käsitys itsestä vahvistuu ja hän oppii terveen elämäntavan perusteita
- lapsi ottaa vastuuta tekemisistään ja osoittaa kunnioitusta ympäristöään ja muita ihmisiä kohtaan
- lapsi oppii hyviä tapoja ja toimii niiden mukaisesti.

1.2 Iltapäivätoiminnan tavoitteet

Iltapäivätoiminta

- tarjoaa mahdollisuuden osallistua ohjattuun ja monipuoliseen toimintaan
- tarjoaa mahdollisuuden rauhoittumiseen
- tarjoaa lapselle hyväksytyksi tulemisen kokemuksia
- tukee lapsen eettistä kasvua keskustelun ja vuorovaikutuksen keinoin.

Hyvinvoinnin, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen

Yksi iltapäivätoiminnan tavoitteista on tukea lapsen hyvinvointia, tunne-elämää ja sosiaalista kehitystä. Henkilökunnan läsnäololla ja myönteisellä asenteella on suuri merkitys. Jokaisen lapsen tulee tuntea itsensä arvostetuksi ja hyväksytyksi. Lasten tulee tuntea, että kaveripiiri hyväksyy heidät ja että he kuuluvat ryhmään. Yhdessä toisten kanssa lapset oppivat sosiaalisessa kanssakäymisessä tarvittavia valmiuksia. Lapsia ohjataan tunnistamaan erilaisia tunteita ja hillitsemään itseään. Toimintaa kehitetään yhdessä lasten kanssa. Iltapäivätoiminnassa luodaan yhteiset pelisäännöt, millä korostetaan myös sitä, että kasvatus rakentuu vastuulle ja luottamukselle.

Osallistumisen iloa ja onnistumisen kokemuksia painotetaan. Iltapäivätoiminta tukee lasten harrastuneisuutta ja antaa lapsille mahdollisuuksia tutustua erilaisiin vapaa-ajan aktiviteetteihin. Iltapäivätoiminnassa on rauhallinen ja turvallinen ympäristö ja ilmapiiri. Iltapäivätoiminnassa lapsella on mahdollisuus rauhoittumiseen, ulkona liikkumiseen ja erilaisiin liikunnallisiin aktiviteetteihin osallistumiseen. Maistuva välipala ja viihtyisä ympäristö lisäävät hyvinvointia.

Koulun ja iltapäivätoiminnan yhteiset suuntaviivat sekä ryhmän yhteinen toiminta tukevat ja vahvistavat lapsen hyvinvointia, tunne-elämää ja sosiaalista kehitystä.

Eettisen kehityksen tukeminen

Iltapäivätoiminnan tavoite on tukea lapsen eettistä kasvua. Toiminnan lähtökohta on perusopetuksen arvopohjassa ja periaatteissa. Eettisen kasvun tavoite on, että lapsi oppii ymmärtämään sekä yksilön vastuuta että jaettua vastuuta.

Iltapäivätoiminnassa lapsia ohjataan vähitellen ottamaan vastuuta:

- omasta hyvinvoinnista ja terveellisistä elämäntavoista
- toisten hyvinvoinnista ja niistä oikeuksista ja velvollisuuksista, joita tämä vastuu tuo mukanaan
- tunteista ja seurauksista, joihin oma käytös johtaa sekä omalla kohdalla että muiden kohdalla
- säännöistä ja sopimuksista, jotka liittyvät ryhmän toimintaan

- myönteisestä suhtautumisesta ympäristöön, luontoon ja kestävään elämäntapaan.

Lasten eettistä kasvua edistää se, että iltapäivätoiminnan ilmapiiriä leimaa kollektiivinen vastuu, luottamus ja huolenpito. Aikuisen esimerkki on erityisen tärkeä tuettaessa lasten eettistä kasvua ja yhdenvertaisuutta. Esimerkki on tärkeä myös ryhmän yhteistoiminnan kannalta ja niiden eettisten kysymysten kannalta, joita lapsi kohtaa arjessaan.

Osallisuuden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen ja sosiaalisen tuen antaminen

Iltapäivätoiminnan tavoite on edistää osallisuutta, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä tukea lasta sosiaalisesti. Toiminta suunnitellaan siten, että se lisää lapsen osallisuutta ja onnistumisen kokemuksia. Henkilökunta kuuntelee lapsia ja antaa lapsille mahdollisuuden osallistua toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen.

Toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa on huomioitava, että erityisen tuen tarpeessa olevat sekä toisenlaisen kulttuurisen taustan omaavat lapset pystyvät osallistumaan toimintaan. Iltapäivätoiminnassa kunnioitetaan lapsen omaa kieli- ja kulttuuritaustaa sekä elintapoja ja arvoja. Samalla pidetään huoli siitä, ettei kukaan joudu toista huonompaan asemaan esimerkiksi etnisen taustan, sukupuolen, iän, uskonnon tai vamman takia. Eri kulttuureihin tutustuminen tekee toiminnasta monipuolisempaa, lisää ymmärrystä ja rikastuttaa yhdessäoloa.

Iltapäivätoiminta lisää lasten yhdenvertaisuutta yhteiskunnassa. Tavoite on, että kaikki lapset saavat kehitystasoaan ja tarpeitaan vastaavaa tukea ja ohjausta. Toimintaa suunniteltaessa ja toteutettaessa tulee huomioida erot poikien ja tyttöjen kehityksessä sekä heidän erilaiset tarpeensa.

Lapset osallistuvat ikätasonsa mukaisesti yhteisten sääntöjen ja toimintaan liittyvien sopimusten luomiseen ja heidän tulee saada kokea osallisuutta. Osallisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo ehkäisevät kiusaamista ja syrjintää. Tavoite on havaita mahdollisimman varhaisessa vaiheessa tekijöitä, jotka voivat johtaa syrjäytymiseen ja järjestää lapselle hänen tarvitsemaansa tukea. Tämän takaamiseksi tarvitaan moniammatillista yhteistyötä iltapäivätoiminnan ja kodin sekä muiden tarpeellisten tahojen välillä.

1.3 Toimintakulttuuri

Iltapäivätoiminnan arvot ja yleiset tavoitteet konkretisoituvat toimintakulttuurissa. Toimintakulttuuri muodostuu yhteisön jäsenten virallisista ja epävirallisista arvoista, asenteista, toimintatavoista, toimintamuodoista ja käyttäytymisestä. Yhteinen toimintakulttuuri luodaan vuorovaikutuksessa kaikkien yhteisössä toimivien kesken. Iltapäivätoiminnan toimintakulttuurilla on merkittävä vaikutus lapsen viihtymiseen ja turvallisuuden tunteeseen. Iltapäivätoiminnan toimintakulttuurista kerrotaan, ja se tehdään näkyväksi, jotta voitaisiin taata kaikkien osapuolten tasavertainen kohtelu.

Lähtökohtana on sellainen toiminta, joka on tarkoitettu kaikille toimintaan osallistuville lapsille. Kaikki iltapäivätoiminnassa työskentelevät ovat vastuussa lasten hyvinvoinnista yhteisössä. Iltapäivätoiminnan yhteisö on turvallinen ja kaikki osallistuvat toimintaan mielellään. Toimintakulttuuri edistää lasten, lasten ja aikuisten välistä sekä aikuisten keskinäistä dialogia. Osapuolten päivittäistä kohtaamista sävyttää molemminpuolinen kunnioitus ja ystävällisyys. Toimintakulttuuri edistää yhteistyötä, yhteisvastuuta ja

osallisuutta. Toimiva yhteistyö edellyttää, että kaikki kantavat vastuuta ja ovat tietoisia omasta roolistaan.

Päivä on rakenteeltaan ja sisällöltään sellainen, että se luo mahdollisuudet luovuuteen, leikkiin ja iloon, mutta myös rauhoittumiseen, oppimiseen ja yhdessä tekemiseen.

Systemaattinen itsearviointi ja jatkuva kehitystyö ovat olennainen osa iltapäivätoiminnan arkea. Toimintakulttuuria kehitetään määrätietoisesti yhteistyössä lasten huoltajien kanssa sekä yksittäisen lapsen että koko lapsiryhmän tarpeista ja toiveista lähtöisin.

Iltapäivätoiminnan toiminta-ajatus: Toppelundin koulun iltapäiväkerho tarjoaa 1-2 luokkien oppilaille koulupäivien jälkeen monipuolista toimintaa turvallisten aikuisten kanssa tutussa ympäristössä. Päivittäinen ulkoileminen, välipalaketki ja läksyjen tekeminen iltapäiväkerhossa ohjaavat lapsia terveelliseen iltapäivän viettotapaan. Pienryhmissä lapsille tarjotaan mahdollisuus rauhoittumiseen ja lapsia ohjataan vuorovaikutustaitojen vahvistamisessa sekä omien ja yhteisten välineiden huolehtimisessa. Iltapäivätoiminta tukee pienten oppilaiden koululaisena kasvua ja itsenäistymistä.

Iltapäivätoiminnassa lapsia rohkaistaan ja kannustetaan toimimaan erilaisissa ryhmissä. Lapsen hyvinvointia ja itsenäistymistä edistetään tutun aikuisen ohjaavalla tuella pettymysten ja ristiriitatilanteiden käsittelemisessä. Kaveritaitojen vahvistaminen, toisten huomioonottaminen sekä suvaitsevaisuuden edistäminen kaikessa toiminnassa muodostavat tärkeän pohjan turvallisuudelle iltapäivätoiminnalle.

2 Iltapäivätoiminnan sisältö

Iltapäivätoiminnassa keskeistä on se, että toiminta on ohjattua, monipuolista ja turvallista. Leikki ja ryhmässä toimiminen ovat keskeisiä toimintatapoja.

Henkilökunnan tehtävänä on tukea ja rohkaista lasta toiminnassa sekä pitää huolta koko ryhmän sosiaalisesta yhteistoiminnasta ja hyvinvoinnista. Henkilökunta tuntee vastuunsa toiminnan sisällön toteuttamisesta ja osallistuu aktiivisesti lasten toimintaan. Henkilökunnan tehtävänä on havainnoida toimintaympäristön tarkoituksenmukaisuutta.

Laadukas iltapäivätoiminta tarjoaa lapselle mielenkiintoista ja tarkoituksenmukaista toimintaa. Toiminta tarjoaa mahdollisuuksia sosiaaliseen vuorovaikutukseen, vahvistaa lapsen itseluottamusta, tukee lapsia omien vahvuuksien löytämisessä ja oman osaamisen kehittämisessä. Iltapäivätoiminta valmentaa itsestä huolehtimiseen ja antaa mahdollisuuksia itsensä luovaan toteuttamiseen. Iltapäivätoiminnassa lapsi saa ilon ja rentoutumisen kokemuksia sekä esteettisiä elämyksiä. Lapsilla on iltapäivätoiminnan aikana mahdollisuus itsenäiseen läksyjen tekoon, asiasta erikseen palveluntuottajan kanssa sovittaessa.

Toiminnan tulee koostua seuraavista sisällöllisistä kokonaisuuksista:

Sisältö	Toteutamme tätä toiminnassamme seuraavalla tavalla
Eettinen kasvu ja yhdenvertaisuus	Lapsia ohjataan toisten huomioimisessa ja erilaisten tunnetilojen tunnistamisessa. Lapsia tuetaan yhteisten sääntöjen noudattamisessa, oikeiden valintojen tekemisessä ja toisten yksillöllisyyden hyväksymisessä. Osa iltapäivän toiminnasta toteutetaan pienryhmissä, joka mahdollistaa yksillöllisen kohtaamisen ja vuorovaikutuksen päivittäin.

Leikki ja vuorovaikutus	Lapset harjoittelevat vuorovaikutustaitoja päivittäin erilaisten leikkien avulla, vapaissa leikkitilanteissa ja erilaisten sääntöleikkien ja pelien kautta. Lasten välisiin ristiriitatilanteisiin puututaan ja lapsia ohjataan ratkomaan ja sopimaan riitoja yhdessä.
Liikunta ja ulkoilu	Iltapäivätoiminta alkaa päivittäisellä ulkoiluajalla, jolloin lapsilla on mahdollisuus vapaaseen leikkiin ulkona. Retkiä toteutetaan mahdollisuuksien mukaan lähiliikuntapaikkoihin, kuten Pattisten puistoon, Toppelundin rantaan tai Westendin pulkkamäkeen. Liikuntasalissa leikitään toiveleikkejä sekä yhteisiä sääntöleikkejä maanantaisin, tiistaisin ja torstaisin klo 15 jälkeen. Iltapäivänohjaajat suunnittelevat ja järjestävät palloilun, tanssin ja voimistelun taitotunteja iltapäiväkerholaisille. Osa lapsista käy iltapäiväkerhon aikana koululla järjestettävissä muissa liikuntakerhoissa.
Ruokailu ja lepo	Espoo Catering palvelulta ostettava välipala tarjoillaan päivittäin klo 13.40-14.15. Välipalalla käydään pienryhmittäin oman ohjaajan kanssa. Läksyjen jälkeen lapsilla on mahdollisuus päivittäiseen lepo hetkeen oman pienryhmän kanssa. Rauhallinen iltapäivähetki alkaa välipalalta ja jatkuu klo 15 saakka.
Kulttuuri ja perinteet	Iltapäivätoiminnassa huomioidaan vuodenaikojen ja kalenterivuoden mukaan eri kulttuureihin ja perinteisiin liittyviä juhla-aikoja ja tapoja lasten kanssa aiheista lukemalla ja keskustelemalla sekä askartelemalla ja leikkimällä. Lapsilla on mahdollisuus tutustua eri kulttuureihin ja perinteisiin pienryhmien päivittäisissä lukuhetkissä erilaisten tarinoiden kautta sekä kirjastoretkillä.
Käden taidot ja askartelu	Iltapäivätoiminnan viikko-ohjelmassa torstaisin on ohjattuja teema-askarteluita. Teema-askartelu on osapäiväisillä klo 13.30 ja koko päiväisillä klo 15 jälkeen. Lapsilla on mahdollisuus omiin askarteluhetkiin päivittäin.
Kuvallinen, musiikillinen, kehollinen ja kielellinen ilmaisu	Lapsilla on päivittäin mahdollisuus oman kuvallisen ilmaisun toteuttamiseen piirtäen ja maalaten. Iltiksen tanssitunteja pidetään joka toinen tiistai koulun salissa. Levyraadit ja teemadiskot. Kielellistä ilmaisua harjoitetaan erilaisten pelien ja leikkien avulla.
Mediataidot	Elokuvahetket, Omien laitteiden päivät
Arkiaskareet, elinympäristö ja kestävä elämäntapa	Lapsia ohjataan huolehtimaan omista ja yhteisistä välineistä. Kuukauden alussa osallistutaan koko koulun yhteisiin siivoushetkiin. Lapsia neuvotaan materiaalien taloudellisessa käyttämisessä ja tutustutaan yhdessä kierrättämiseen.

Erilaiset tiedolliset ja taidolliset aihepiirit	Iltapäivätoiminnassa tuetaan koulupäivän aikana käsiteltäviä aiheita sekä innostetaan lapsia työskentelemään omasta kiinnostuksesta nousevien tiedollisten ja taidollisten aihepiirien parissa.
---	---

3 Iltapäivätoiminnan järjestäminen

3.1 Yhteistyö

Yhteistyö koulun kanssa

Kasvatuksen tavoitteet ja vastuut ovat koulussa ja iltapäivätoiminnassa yhteisiä, vaikka sisällöt ja toiminnot eroavat toisistaan. Iltapäivätoiminta perustuu vapaaehtoisuuteen ja sijoittuu lasten vapaa-aikaan. Iltapäivätoiminnan henkilökunnan ja koulun välinen hyvä yhteistyö on ratkaisevaa, jotta päivästä tulee lapsen näkökulmasta kokonaisuus. Iltapäivätoiminnan henkilökunta pyrkii luomaan jatkuvuutta koulun harjoittamaan toimintakulttuuriin. Koulun ja iltapäivätoiminnan henkilökunta keskustelevat toimintaa koskevista yhteisistä periaatteista ja sopimuksista. Yhteistyöhön kuuluu myös se, että koulun ja iltapäivätoiminnan henkilökunta laativat toimintatavat tiedonkululle. Myös huoltajien on saatava tietoa koulun ja iltapäivätoiminnan välillä sovituista periaatteista.

Koulun ja iltapäivätoiminnan henkilökunta sopivat yhdessä huoltajan kanssa siitä, kuinka tieto yksittäisen lapsen kohdalla kulkee. Tiedonkulussa tulee huomioida salassapitoon ja oleellisen tiedon välittämiseen liittyvät säännökset ja näkökulmat.

Teemme koulun kanssa yhteistyötä seuraavalla tavalla: Toppelundin koulun iltapäivätoiminta on osa koulun toimintaa. Toimimme yhteisissä tiloissa ja käytämme yhteisiä materiaaleja. Iltapäivätoiminnassa noudatetaan samoja toiminnan periaatteita kuin koulupäivän aikana. Tiedonkulusta koulun ja iltapäivätoiminnan välillä sovitaan huoltajien kanssa erikseen.

Yhteistyö kodin kanssa

Iltapäivätoiminnan tavoite on tukea lapsen kasvua ja kehitystä yhdessä lapsen huoltajan ja koulun kanssa. Huoltajat kantavat pääasiallisen vastuun lapsen kasvatuksesta ja iltapäivätoiminnan henkilökunnalla on ammatillinen vastuu kasvatuskumppanuudessa. Yhteistyön tulee rakentua yhdenvertaisuudelle ja molemminpuoliselle huomaavaisuudelle, kunnioitukselle ja avoimuudelle. Hyvän yhteistyön edellytysten varmistamiseksi on hyvä yhdessä määritellä yhteistyön suuntaviivat.

Huoltajien tulee saada tietoa iltapäivätoiminnan tavoitteista ja sisällöistä. Iltapäivätoiminnan henkilökunta tiedottaa huoltajille ajankohtaisista asioista säännöllisesti sekä mahdollisista poikkeuksista toiminnassa hyvissä ajoin. Huoltajalle tarjotaan mahdollisuus keskustella oman lapsensa asioista iltapäivätoiminnassa sekä osallistua toiminnan suunnitteluun ja arviointiin. Henkilökunta tiedottaa huoltajille asioista, jotka koskevat lapsen hyvinvointia iltapäivätoiminnassa.

Teemme kodin kanssa yhteistyötä seuraavalla tavalla (esim. toimintatavat, vastuun ja työn jakaminen, tiedotus): Huoltajat saavat kerran kuussa kuukausikirjeen iltapäivätoiminnan ajankohtaisista aiheista. Kuukausikirje jaetaan Wilman kautta, kirjeen kokoa ja lähettää vastuuohjaaja. Iltapäivätoiminnalla on käytössä kerhopuhelin, johon huoltajien on mahdollista soittaa tai jättää viestejä. Päivittäin kerhopuhelimen avaa ja päivän viestit katsoo iltapäivätoiminnanohjaaja, jonka työaika alkaa ensimmäisenä. Syksyn vanhempainilta järjestetään koulun vanhenpainillan yhteydessä viimeistään syyskuun alussa. Keväällä toukokuussa järjestetään iltapäivätoiminnan infotilaisuus koulutulokkaiden huoltajien tilaisuuden yhteydessä.

Mahdollinen yhteistyö muiden osapuolten kanssa

Teemme muiden tahojen kanssa yhteistyötä seuraavalla tavalla: Teemme retkiä Haukilahden kirjastoon ja toimimme yhteistyössä kirjaston henkilökunnan kanssa.

Toppelundin koulun tiloissa toimii iltapäivisin eri kerhotoimijoita mm: Westend Indians, Taekwondo-kerho, Lasten tiedekoulu, Englannin kerho, Jooga-kerho. Iltapäivätoiminnan ohjaajat ohjaavat lapsia kerhoihin siirtymisissä sekä auttavat tarvittaessa kerhojen vetäjiä tilojen avaamisissa.

3.2 Tukea tarvitsevat lapset iltapäivätoiminnassa

Oppilaille järjestetään perusopetuksessa yleistä tukea, tehostettua tukea ja erityistä tukea. Hyvin toimiva yhteistyö koulun ja iltapäivätoiminnan välillä voi omalta osaltaan edistää lapsen oppimista ja koulunkäyntiä. Iltapäivätoimintaan osallistuminen on mahdollista suunnitella osaksi lapsen tukea. Tällöin huoltajien on saatava tietoa iltapäivätoiminnan asiakasmaksuista.

Iltapäivätoiminnan keinoja tukea lapselle asetettuja tavoitteita voidaan kuvailla tehostetun tuen osalta oppimissuunnitelmassa ja erityisen tuen osalta oppilaan henkilökohtaisessa opetuksen järjestämistä koskevassa suunnitelmassa. Iltapäivätoiminnan ohjaaja voi huoltajan suostumuksella olla mukana, kun tehostettua tukea tai erityistä tukea tarvitsevan oppilaan suunnitelma laaditaan.

Huoltajan, koulun ja iltapäivätoiminnan välinen yhteistyö on tärkeää iltapäivätoiminnan toteuttamista suunniteltaessa. Huoltaja sopii iltapäivätoiminnan henkilökunnan ja mahdollisesti myös koulun henkilökunnan kanssa siitä, miten oppilaan tuen tarve huomioidaan iltapäivätoiminnassa. Tieto siitä, että oppilas saa tehostettua tukea tai erityistä tukea koulussa on salassa pidettävää. Lapsen huoltaja arvioi, mitä tietoja hän antaa iltapäivätoiminnan henkilökunnalle lapsen tuen tarpeesta. Iltapäivätoiminnassa on paremmat edellytykset tukea lapsen kehitystä, mikäli huoltaja on antanut iltapäivätoiminnan ohjaajille tai palveluntuottajalle riittävät tiedot lapsensa tuen tarpeista. Koulu voi luovuttaa tietoja oppilaan tuen tarpeesta huoltajan antamalla erillisellä kirjallisella luvalla.

Oppilailla, jotka ovat saaneet päätöksen erityisestä tuesta, on oikeus hakea iltapäivätoimintaan koko perusopetuksen ajan.

Iltapäivätoiminnassa oppilaiden asioiden käsittelyssä tulee huomioida henkilötietolain, viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain ja perusopetuslain säännökset vaitiolovelvollisuudesta, salassapidosta ja tietojen luovuttamisesta.

3.3 Periaatteet, jotka koskevat kuljetuksia ja siirtymisiä koulun ja iltapäivätoiminnan välillä

Turvallisuuden edistäminen iltapäivätoiminnassa kattaa myös mahdollisiin koulukuljetuksiin liittyvät turvallisuustekijät. Koulu ja iltapäivätoiminnan palveluntuottaja sopivat yhdessä huoltajien kanssa siitä, miten mahdollista tilauskuljetusta koskevat tiedot välitetään iltapäivätoiminnan henkilökunnalle. Pääsääntöisesti huoltaja ilmoittaa lapsen tilauskuljetukseen koskevista aikatauluista ja muista tilauskuljetuksissa huomioitavista seikoista iltapäivätoiminnan henkilöstölle. Iltapäivätoiminnan henkilökunta tutustuu koululla koulukuljetuksista sovittuihin toimintatapoihin koskien turvallisuutta matkan aikana ja kuljetusta odotettaessa ja noudattaa niitä omalta osaltaan.

Iltapäivätoiminnan henkilökunta nimeää yhden tai useamman vastuuhenkilön valvomaan lasten saapumista ja/tai lähtöä.

Tehtäväkuvaus henkilöille, jotka valvovat tilauskuljetusten saapumista ja lähtöä: Iltapäivätoiminnan ohjaajista nimetään henkilö, joka huolehtii tilauskuljetuksella kulkevan oppilaan taksille saattamisesta sekä vastaanottamisesta. Sattajalla on päällään Espoon kaupungin koulukyyti-huomioliivi.

Toimintatavat ongelmatilanteissa (esim. jos koulukuljetus on myöhässä iltapäivätoiminnasta haettaessa): Iltapäivätoiminnan ohjaaja ilmoittaa ongelmatilanteesta Kajonille. Koulusihteeri kirjaa tarvittaessa kuljetuksissa esiintyneet ongelmatilanteet.

Periaatteet siirtymille koulun ja iltapäivätoiminnan välillä: Iltapäivätoiminta järjestetään koulun tiloissa. Lapset ilmoittautuvat iltapäiväkerhoon tullessa ohjaajalle, joka on heitä vastassa A-aulassa osallistujakansion kanssa.

3.4 Järjestelyt välipalojen yhteydessä

Välipalat järjestetään terveystietokulmat, lapsen monipuolinen ravinnonsaanti, ruokailun sosiaalinen merkitys, ravinto- ja tapakasvatus sekä aterioiden virkistävä tehtävä huomioiden. Järjestelyn kuvaukseen tulee sisällyttää periaatteet lasten yksilöllisten tarpeiden huomioimisesta ruokailutilanteessa.

Välipala järjestetään seuraavalla tavalla: Espoo Catering toimittaa välipalan, joka tarjoillaan koulun ruokasalissa klo 13.40 -14.15. Välipala syödään porrastetusti oman ohjaajan ja pienryhmän kanssa.

3.5 Hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen

Kaikessa iltapäivätoiminnassa huomioidaan lapsen oikeus terveelliseen ja turvalliseen kasvu- ja toimintaympäristöön. Iltapäivätoimintaa järjestetään koulun tiloissa. Lasten ja

henkilökunnan fyysinen, psyykkinen ja sosiaalinen terveys, hyvinvointi ja turvallisuus huomioidaan toimintaa suunniteltaessa ja toteutettaessa.

Riskitekijöiden seurannan, arvioinnin ja valvonnan kehykset määritellään osin kansallisissa ja kunnallisissa turvallisuusohjeissa (esimerkiksi työturvallisuuslaissa ja paloviranomaisten turvallisuussäännöissä), osin yksikkötasolla, esimerkiksi järjestyssääntöjen muodossa. Terveysten ja hyvinvointiin liittyviä riskejä ehkäistään. Mahdollisia riskitekijöitä seurataan, arvioidaan ja valvotaan. Mahdollisia terveyteen ja turvallisuuteen liittyviä riskitekijöitä dokumentoidaan ja puutteiden osalta ryhdytään välittömästi toimenpiteisiin. Valmius toimia tilanteissa, jotka voivat muodostaa terveyteen ja turvallisuuteen liittyvän riskin iltapäivätoiminnassa koskee koko henkilökuntaa. Jokaisella iltapäivätoimintayksiköllä tulee olla voimassa oleva turvallisuus- ja pelastussuunnitelma. Iltapäivätoiminta voi käyttää koulun turvallisuussuunnitelmaa soveltuvin osin.

Jos lapsen terveydestä, hyvinvoinnista ja turvallisuudesta herää huoli, asiasta keskustellaan ensisijaisesti lapsen huoltajan kanssa. Tilanteessa, jossa lapsen kasvu ja kehitys vaarantuu kasvuympäristön olosuhteiden, esimerkiksi perheväkivallan, vuoksi, henkilökunta on tarvittaessa yhteydessä lastensuojeluviranomaisiin tai poliisiin. Tällaisissa tilanteissa iltapäivätoiminnan turvallinen arki on merkityksellinen tukitoimenpide, jonka henkilökunta pystyy tarjoamaan. Lastensuojelulain mukainen velvollisuus tehdä lastensuojeluilmoitus koskee koko iltapäivätoiminnan henkilökuntaa.

Kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäiseminen ja näihin puuttuminen kuuluu kaikille koulussa työskenteleville, iltapäivätoiminnan henkilökunta mukaan lukien. Koululla on suunnitelma kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan ehkäisemiseksi. Iltapäivätoiminnan henkilökunta voi tutustua koulun suunnitelmaan ja heidän tulee myös omalta osaltaan kirjata kuinka kiusaamista ehkäistään iltapäivätoiminnassa ja millaisia toimintatapoja yksikössä on mahdollisissa kiusaamistapauksissa.

Ennaltaehkäisemme kiusaamista seuraavalla tavalla: Iltapäivätoiminnassa työskennellään pienryhmissä oman ohjaajan kanssa ennen klo 15, aikana, jolloin kaikki sekä osa-aikaiset että kokoaikaiset lapset ovat paikalla. Pienryhmissä seurataan ja tuetaan lasten sosiaalisten suhteiden kehittymistä ja keskustellaan lasten mieltä painavista tai askarruttavista asioista.

Teemme koulun kanssa yhteistyötä seuraavalla tavalla: Koululla ja iltapäivätoiminnalla on käytössä yhteiset järjestyssäännöt sekä yhteiset käytänteet erilaisten kriisitilanteiden varalta.

3.6 Toiminta-aika ja asiakasmaksut

3.6 Toiminta-aika ja asiakasmaksut

Iltapäivätoimintaa järjestetään osa-aikaisena ja kokoaikaisena.

Osa-aikainen iltapäivätoiminta alkaa kello 12.00 ja päättyy viimeistään klo 15.00. Kokoaikainen iltapäivätoiminta alkaa kello 12.00 ja päättyy viimeistään kello 17.00. Toiminnasta voi lähteä kotiin jo aikaisemminkin.

Iltapäivätoiminnasta peritään kulloinkin voimassa olevat, asianomaisen toimielimen päättämät asiakasmaksut.

3.7 Vakuutukset

Kaupunki on vakuuttanut toiminnoissaan olevat lapset ja koululaiset tapaturmavakuutuksin yhdenmukaisella tavalla. Kaupungin vakuutusurva on voimassa sekä kouluaikana että perusopetuksen iltapäivätoiminnan aikana, sekä näihin liittyvien välittömien matkojen, esim. retkien, aikana.

3.8 Iltapäivätoiminnan henkilöstö

Opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen mukaisesti iltapäivätoiminnassa ohjaajana toimimaan on kelpoinen henkilö, joka 1) on suorittanut soveltuvan tehtävään soveltuvan korkeakoulututkinnon, opistoasteen tutkinnon, ammatillisen perustutkinnon tai sitä vastaavat aikaisemmat opinnot, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon ja jolla on koulutuksen yhteydessä hankittu tai kokemuksella osoitettu taito toimia lapsiryhmän ohjaajana taikka 2) jolla on kelpoisuus antaa luokanopetusta, esiopetusta, erityisopetusta tai aineenopetusta tai toimia oppilaanohjaajana.

Iltapäivätoiminnassa lasten kanssa vuorovaikutuksessa toimivaa henkilöstöä koskee laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä.

4 Arviointi

Arviointi on kehittymisen edellytys. Iltapäivätoiminnan järjestäjä ottaa huomioon arvioinnin suunnittelussa lasten ja huoltajien mahdollisuudet vaikuttaa iltapäivätoiminnan kehittämiseen. Iltapäivätoiminnan järjestäjä osallistuu toimintaan liittyviin ulkoisiin arviointeihin.

Iltapäivätoiminnan järjestäjän arviointien lisäksi yksiköillä on mahdollisuus itsearviointiin. Yksikön kehittymisen kannalta huoltajapalautteiden kerääminen ja käsittely sekä näistä johdetut kehittämiskohteet seurantoineen ovat suotavia.

Käytämme seuraavia itsearviointien menetelmiä: Kehitämme toimintaamme huoltajakyselyiden sekä koulun lukuvuosi-arvioinnista saatujen vastausten perusteella.

5 Lähteet

Perusopetuslaki 21.8.1998/629

Luettavissa: <http://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628>

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 21.5.199/621

Luettavissa: <http://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990621>

Henkilötietolaki 22.4.1999/523

Luettavissa: <http://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990523>

Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä 14.6.2002/504

Luettavissa: <http://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2002/20020504>

Rikosrekisterilaki 20.8.1993/770.

Luettavissa: <http://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19930770>

Asetus opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista 14.12.1998/986

Luettavissa: <http://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980986>

Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet 2011. Opetushallitus. Määräykset ja ohjeet 2011:1.

Luettavissa:

http://www.oph.fi/download/131412_po_aamu_ja_iltapaivatoiminnan_perusteet_2011.pdf

Perusopetuksen, perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä koulun kerhotoiminnan laatukriteerit. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2012:29.

Luettavissa:

<http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2012/liitteet/okm29.pdf?lang=fi>